Dit document is gedownload door () op November 18, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

OPTIONELE WERKVORM

Crime Scene Investigation

Maatschappelijk vraagstuk

Doelgroep
vmbo-t 3/4

Vak
Biologie

Duur
10-15 minuten

Vaardigheden
Kritisch denken
Deelnemen aan discussie

Deze docentinstructie beschrijft een korte, optionele werkvorm bij de les ‘Crime Scene Investigation: Wie is de dader?’. De activiteit, in de vorm van een onderwijsleergesprek, sluit aan bij de context van het DNA-practicum en gaat verder in op een gerelateerd ethisch-maatschappelijk vraagstuk.

DNA-technieken krijgen een steeds grotere rol in onze maatschappij. Bijvoorbeeld in medische, forensische en agrarische contexten. In het kader van burgerschapseducatie is het daarom relevant om niet alleen aandacht te besteden aan de technische kant van DNA-technieken, maar ook stil te staan bij maatschappelijke en/of ethische aspecten van deze ontwikkelingen. Daarom biedt WisMon bij elk Schoollabs DNA-practicum een korte werkvorm aan waarmee je dit in de klas kunt behandelen.

wismon

miniOne® MINILABS

Dit document is gedownload door () op November 18, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Werkvorm

Leerdoelen

» Leerlingen kunnen verschillende soorten bewijsmateriaal benoemen die gebruikt worden in strafzaken.
» Leerlingen kunnen hun eigen mening over een ethisch vraagstuk beargumenteren.

Introductie

Introduceer de werkvorm door de link te leggen met de bijbehorende practicumles.

In het practicum hebben de leerlingen rechercheur Emma geholpen een moordzaak op te lossen. Hierbij hebben zij verschillende informatiebronnen gebruikt om uiteindelijk een dader te kunnen aanwijzen.

Deze activiteit gaat over de middelen die worden ingezet om misdrijven op te lossen. Centraal staat de volgende ethische vraag: Mag de recherche alle soorten bewijsmateriaal inzetten om een dader te vinden?

Onderwijsleergesprek

1 Begin met het stellen van de volgende vraag aan de klas: Welke verschillende soorten bewijsmateriaal hebben jullie tijdens het practicum gebruikt bij het zoeken naar de dader? Noteer de gegeven antwoorden op het bord.

Juiste antwoorden:
» Objecten (koffiekopje, zakje wit poeder)
» Vingerafdrukken
» Haren
» DNA
» Verklaringen van de verdachten
» WhatsApp-gesprekken van de verdachten

2 Vraag aan de klas: kennen jullie nog andere soorten bewijsmateriaal? Vul hiermee het lijstje op het bord aan.

Help waar nodig door extra vragen te stellen:
» Kan iemand het misdrijf misschien gezien hebben? Kan dat als bewijs dienen?
» Heeft de dader misschien met iemand gecommuniceerd over het misdrijf? Hoe kun je dat achterhalen?
» Heeft de dader bepaalde spullen gebruikt bij het misdrijf? Kan dat bewijsmateriaal zijn?
» Hoe kan de politie bewijzen waar de dader op een bepaald moment was?
» Hoe heeft de dader het misdrijf gepland? Is daar iets van terug te vinden dat gebruikt kan worden als bewijs?

Mogelijke antwoorden:
» Verklaringen van getuigen
» Camerabeelden
» Een gevonden moordwapen
» De telefoon van de verdachte: naast WhatsApp-gesprekken kan de politie ook kijken met wie iemand heeft gebeld, telefoongesprekken afluisteren of zendmastgegevens gebruiken om te achterhalen waar iemands telefoon op een bepaald moment was.
» De computer van de verdachte: bestanden, e-mails, surfgedrag, activiteit op social media, etc.
» De auto van de verdachte: met automatische kentekenherkenning kan de politie bijvoorbeeld zien wanneer iemand ergens heeft gereden.
» Verklaringen van een deskundige: bijvoorbeeld iemand met veel kennis van psychiatrie, handschriften, pathologie, etc.

3 Ga met de klas in gesprek over de volgende vraag: Vind jij dat de recherche zomaar alle soorten bewijsmateriaal mag inzetten bij elk misdrijf? Waarom wel of niet?

Hierbij kunnen de volgende zaken ter sprake komen:
» Hoe belangrijk is de privacy van de verdachte?
» Maakt het uit hoe ernstig het misdrijf was?
» Hoe lang mag de informatie bewaard worden? Is dit anders als de onderzochte verdachte onschuldig blijkt?
» Mag alle informatie over verdachten wereldwijd uitgewisseld worden?

Stimuleer hierbij dat leerlingen op elkaar reageren. Noteer de belangrijkste argumenten op het bord.

Dit document is gedownload door () op November 18, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

4 Optioneel: bespreek het idee van een (inter)nationale DNA-databank. Vinden leerlingen het een goed idee om een DNA-databank op te zetten, waarin informatie ligt opgeslagen over het DNA van alle inwoners? Dit zou dan gebruikt kunnen worden om misdrijven op te lossen. Gevonden DNA op een plaats delict kan direct worden vergeleken met DNA van alle inwoners om de dader te vinden.

Toelichting: Op dit moment bestaat er in Nederland een DNA-databank voor strafzaken, maar hierin zit alleen informatie over het DNA van bijvoorbeeld veroordeelden, sporen en overleden slachtoffers. Dus niet van alle inwoners.

Afsluiting

Sluit af door het gesprek en de belangrijkste argumenten samen te vatten. Vraag leerlingen of ze vandaag iets hebben geleerd dat ze nog niet wisten.

Dit document is gedownload door () op November 18, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Achtergrondinformatie

Verder lezen?

Meer over het onderwijsleergesprek:

Zie hoofdstuk 7 van: Ebbens, S. & Ettekoven, S. (2016). *Samenwerkend leren: Praktijkboek* (4e druk). Groningen: Noordhoff Uitgevers.

Meer over strafzaken:

Bewijs in strafzaken (laatst gewijzigd 2022).
politie-verhoor.nl/bewijs-strafzaken.
Strafrechtadvocaten Netwerk.

Het strafproces: Focus op de maatschappij (laatst gewijzigd 2014).
schooltv.nl/video/focus-op-de-maatschappij-het-strafproces.
Hilversum: NTR.

Strafrechtelijke procedures (laatst gewijzigd 2022).
www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Rechtsgebieden/Strafrecht/Procedures.
De Rechtspraak.

Meer over de Nederlandse DNA-databank voor strafzaken:

DNA-databank voor strafzaken (laatst gewijzigd 2022).
dnadatabank.forensischinstituut.nl/dna-databanken/dna-databank-voor-strafzaken.
Den Haag: Nederlands Forensisch Instituut.

Hulp nodig?

Neem contact op met WisMon:

support@wismon.nl
030-737 0348

Meer van WisMon?

Kijk op www.wismon.nl voor meer informatie over WisMon's Schoollabs en voor het bestellen van materialen.